

*Д. С. Козаченкова,
студентка V курсу 17 групи
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ЩОДО ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗАСУДЖЕНИХ

Питання включення такої категорії як «законні інтереси» до правового статусу засуджених є доволі дискусійним. Слід зазначити, що відповідно до Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК), законодавець неодноразово підкреслив важливість законних інтересів засуджених і необхідність їхнього забезпечення під час відбування покарання, про що свідчить ст. 1, в якій зазначено, що завданнями кримінально-виконавчого законодавства України є визначення принципів виконання кримінальних покарань, правового статусу засуджених, гарантій захисту їхніх прав, законних інтересів та обов'язків, а також ст. 7, 24, 102 даного Кодексу [1]. На жаль, він не дає чіткого уявлення про те, що саме слід розуміти під законними інтересами, і не вказує, що ці інтереси є елементами змісту правового статусу засуджених.

Тим не менш, поки що бракує єдиного регламентованого розмежування, що саме відносити до законних інтересів засуджених, а що – до їхніх суб'єктивних прав і обов'язків. Чіткого визначення наведеної дефініції також не пропонується і трактується науковцями по-різному. Зокрема, існують наступні тлумачення законних інтересів: «допустимі законом прагнення суб'єкта із досягнення певних благ»; «юридично передбачені прагнення до одержання тих благ, володіння якими дозволено законодавством»; «відбиті в законі інтереси»; «інтереси, які не знайшли прямого вираження в юридичних правах та обов'язках, але підлягають правовому захисту з боку держави»; «прагнення, яке може бути реалізоване відповідно до свободи особистого розсуду особи».

У науці кримінально-виконавчого права найбільш ґрунтовним доробком з приводу включення «законних інтересів» до правового статусу засуджених є робота В. М. Селіверстова «Теоретичні проблеми правового положення осіб, які відбувають покарання», де він наголошує на обов'язковості законних інтересів у структурі правового статусу засуджених. Деякі вчені наголошують, що законні інтереси засуджених мають багато спільних рис із суб'єктивними правами, але ці поняття не є тотожними. Якщо суб'єктивне право створює таку можливість поведінки, яка характеризується високим ступенем реалізації останньої на розсуд засудженого, то сутність законного інтересу засуджених полягає в можливості, яка носить характер прагнення до

автономної, самостійної поведінки, у свободі користування будь-яким соціальним благом на свій розсуд [2, с. 35]. На противагу даному висловлюванню М. В. Романов зазначає, що користування правом передбачає відповідні механізми, закріплені в нормативних актах, а законний інтерес не має такої регламентації та не передбачає можливості вимагати певної поведінки від інших суб'єктів правовідносин [3]. Цю думку також поділяє і К. А. Автухов, виходячи з того, що за рахунок включення до правового статусу безлічі різних за природою елементів призводить до його, так би мовити, перевантаження і перешкоджає його вивченню [4, с. 161]. Правова позиція останніх є більш доречною, беручи до уваги те, що більшість законних інтересів формально в законодавстві не закріплені, вони можуть впливати із загальних принципів.

Таким чином, законні інтереси з формальної точки зору закріплюються у нормативних актах у виді конкретних юридичних формул, що зазвичай мають форму прав або обов'язків. Власне категорія «законні інтереси», за визначенням В. М. Селиверстова, становить «сильне бажання, потяг до здійснення чого-небудь, прагнення» [5, с. 64]. Тому постає логічне запитання: а чи можливо взагалі за допомогою нормативних приписів регулювати бажання людини? Зважаючи на таку властивість елементів правового статусу, як відбиття в нормах об'єктивного права, можливість закріплення у правових нормах «прагнень», «бажань», «хотінь» засуджених видається спірною [4, с. 164].

Отже, аналіз різних поглядів щодо питання законних інтересів у структурі правового статусу засуджених вказує на необхідність додаткового роз'яснення такого елемента з боку законодавця, через специфіку семантичного тлумачення законного інтересу, його опосередкований зв'язок із суб'єктивними правами, недостатньо детальну регламентацію на рівні Кодексу та підзаконних нормативно-правових актів.

Список літератури

Кримінально-виконавчий кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 3–4. – Ст. 21.

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України: підруч. / І. Г. Богатирьов. – Київ: Всеукр. асоц. видавців «Правова єдність». – 2008. – 352 с.

2. Романов М. В. Законні інтереси засудженого / М. В. Романов // Теорія і практика правознавства: електронне наук. фахове вид. – 2014. – Вип.2 (6) – Режим доступу : <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/63503/58917>

3. Автухов К. А. Законний інтерес у структурі правового статусу засуджених / К. А. Автухов // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. – Харків : Право, 2013. – Вип. 25. – С. 160-173.

4. Селиверстов В.М. Теоретические проблемы правового положения лиц, отбывающих наказание / В. М. Селиверстов. – Москва: Акад. МВД РФ, 1992. – 150 с.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 1

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкина та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т1 ., – 251 стр.
ISBN – 978-966-2740-95-0

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-95-0

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

ЗМІСТ

Андрєєв Є. О.	Гуманізація кримінально-виконавчого законодавства.....	3
Атрєп'єва М. Р.	Актуальні проблеми виконання та відбування покарань у місцях позбавлення волі.....	7
Біленький Д. В.	Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: щодо внесення змін до «Закону Савченко».....	10
Бойко В. О.	Поняття «злісне порушення встановленого порядку відбування покарання»: спірні моменти.....	13
Борох Ю. О.	Реалізація принципу справедливості під час відбування покарання.....	16
Бумба О. А.	Пробачія та стан упровадження в Україні.....	19
Васюк О. О.	Проблемні питання виконання покарання у виді штрафу.....	23
Вручинський Д. Г.	До питання визначення законного інтересу засуджених.....	28
Гавенко Т. Ю.	Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.....	31
Герасименко С. С.	Спонування засуджених до зразкової поведінки: метод «батоба» чи «пряника»?.....	35
Горшкова Я. С.	Про деякі проблемні питання, що виникають під час виконання покарання у вигляді штрафу.....	39
Дейнека П. В.	Перевищення меж при застосуванні заходів фізичного впливу в установах виконання покарань.....	43

Дорощенко К. В.	Відповідальність за несплату або ухилення від сплати штрафу.....	45
Дубанич М. Ю.	Правовий статус засуджених: до питання конституційного забезпечення права на працю засуджених до позбавлення волі.....	47
Дубровін С. І.	Використання категорії «ресоціалізація» стосовно неповнолітніх засуджених: окремі аспекти.....	50
Євтушенко Д. О.	Процес ресоціалізації неповнолітніх, звільнених з установ виконання покарання.....	53
Загурська А. В.	Щодо права засуджених на листування..	56
Зайкова Я. Ю.	Ресоціалізація при відбуванні покарання у виді арешту та обмеження волі: порівняння ефективності.....	60
Зосіч М. Ю.	Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей.....	64
Кирилюк С. О.	Надання державній кримінально-виконавчій службі слідчих функцій.....	68
Кишеня В. С.	Наглядова пробація у Сполучених Штатах Америки. Перспективи застосування іноземного досвіду в Україні.....	72
Клименко С. С.	Проблемні питання звільнення від відбування покарання вагітних жінок.....	75
Клімашевський В. Д.	Проблемні питання процедури помилування в Україні.....	79
Коваль В. В.	Перспективи створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій в	

	Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн.....	83
Козаченкова Д. С.	Щодо законних інтересів як елементу правового статусу засуджених.....	87
Козачок М. М.	Проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених.....	89
Козій Н. А.	Введення інституту приватного виконання рішень.....	92
Крячко Л. Ю.	Особливості правового регулювання користування засудженими глобальною мережею Інтернет.....	96
Кудрявцева В. В.	Умови праці засуджених до позбавлення волі: деякі питання	100
Левандовська І. В.	Громадські роботи: міжнародний досвід і Україна.....	103
Левіна О. О.	Тактика виявлення осіб, схильних до суїциду. Профілактика суїцидів серед засуджених та осіб, взятих під варту...	107
Лисенко О. Е.	Розбіжності у визначенні поняття «громадські роботи» за Кримінальним та Кримінально-виконавчим кодексами України.....	110
Лукашова Є. В.	Соціально-виховна робота із засудженими (мета та способи).....	115
Малиш С. С.	Окремі аспекти соціально-виховної роботи з неповнолітніми, засудженими до позбавлення волі.....	119
Мартинюк Н. В.	Прихована проблема відповідальності осіб за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт.....	123
Масловська Ю. Ю.	Працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі: окремі аспекти..	126
Мельник М. Г.	Застосування фізичного впливу,	

	спеціальних заходів, зброї до засуджених.....	129
Мешков С. В.	Ресоціалізація неповнолітніх засуджених.....	132
Мироненко А. А.	Міжнародний досвід пробації.....	134
Моржановська А. І.	Право на користування Інтернетом засуджених, які відбувають покарання, пов'язані з позбавленням волі.....	138
Насібулліна Н. Р.	Цілі покарання.....	141
Носач Є. О.	Досудова пробація як елемент оновлення системи юстиції України.....	146
Павельчук Д. А.	Виховання та перевиховання засуджених до позбавлення волі.....	147
Павленко В. О.	Чи можливе виправлення осіб, засуджених до довічного позбавлення волі?...	151
Павлуцька В. І.	Цілі покарання та кримінально-виконавчого законодавства.....	154
Пастушок Б. М.	Виправлення і ресоціалізація засуджених.....	157
Певень М. М.	Проблеми здійснення процедури помилування в Україні.....	160
Пищик К. О.	Спірні питання запровадження слідчих підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби.....	163
Рева Н. М.	Щодо питання застосування громадських робіт.....	166
Романченко Д. І.	Щодо питання про міжнародно-правові правила поведіння із неповнолітніми засудженими.....	169

Руденко А. М.	Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України.....	173
Самойленко М. С.	Проблемні питання оцінки ефективності роботи органів і установ виконання покарань.....	177
Святокум А. Ю.	Запровадження центрів пробації для неповнолітніх осіб.....	181
Сергієнко В. М.	Місце суспільно корисної праці в системі заходів ресоціалізації засуджених до позбавлення волі	184
Синявський М. А.	Виправлення засуджених до позбавлення волі : міф чи реальність?...	189
Слюсар Д. Ю.	Впровадження приватних установ виконання покарання в Україні.....	192
Смиковська А. М.	Місце духовної та благодійної опіки церков у системі виховного впливу на засуджених осіб.....	194
Тарапунець В. В.	Загальна характеристика покарання у виді виправних робіт та відмежування його від виправних робіт як адміністративного стягнення.....	197
Тертична А. А.	Інститут пробації: необхідність подальшого впровадження в Україні.....	201
Ткачова А. С.	Виконання покарання у виді арешту: проблемні питання.....	204
Ткачук А. О.	Право засуджених на користування глобальною мережею Інтернет – нові можливості для ресоціалізації та соціальної адаптації засуджених.....	207
Федорець А. Є.	Інститут закінчення строків давності виконання обвинувального вироку як підстава для звільнення особи від	

	відбування покарання.....	210
Хакімова М. Т.	Порівняльний аналіз застосування заходів безпеки в установах виконання покарань України та Естонії.....	21
Харченко Я. Є.	Щодо питання реалізації досудової пробації 17 в Україні.....	
Шевченко А. І.	Кримінально-виконавча характеристика засудженої особи.....	221
Шпарага Д. Ю.	Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання.....	225
Штефан Є. О.	Форми впливу соціально-виховної роботи на засуджених до довічного позбавлення волі.....	290
Штокало Т. В.	Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.....	233
Шутов Д. К.	Деякі проблеми покарання у виді виправних робіт.....	236
Шутова Л. М.	Міжнародно-правовий аспект виконання громадських робіт.....	239
Ярова А. В.	Громадський вплив як засіб ресоціалізації засуджених.....	243

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 17,5. Облік.-вид. арк. 12,93.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911. Ціна договірна.

Друкарня «Аладдин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.